

Η έννοια της παραδόσεως στην Καινή Διαθήκη

Ορθοδοξία / Θεολογία

Η διαπραγμάτευση ενός θέματος τόσο εκτεταμένου όσο και επιβαρυσμένου από τις Νομολογιακές αντιδικίες αρκετών αιώνων, όπως είναι η Παράδοση, δεν είναι εύκολο εγχείρημα από την ίδια την φύση του πράγματος. Γιατί όσο κι αν φαίνεται πως η αναζήτηση απαντήσεως στον κοινό χώρο συναντήσεως των ομολογιών, την Κ. Διαθήκη, εγγυάται για την αντικειμενικότητα της έρευνας και τον γενικά αποδεκτό χαρακτήρα της λύσεως που θα δοθεί, η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Γιατί έρευνα για την Παράδοση σημαίνει θεώρηση της ίδιας της θεολογίας, είναι μια προσπάθεια αυτογνωσίας με την μέθοδο της αυτοπαρατηρησίας.

Η τελευταία αυτή διαπίστωση —πού δεν είναι καινούργια, αλλά τόσο παλιά όσο και η γνήσια θεολογία— πέρα από κάθε ιστορισμό αλλά και από κάθε σπιριτουαλιστικόν υπερβατισμό οδηγεί σ' ένα καινούργιο τρόπο διαπραγματεύσεως του θέματος, στην ερμηνευτική θεώρηση του προβλήματος.

Σαν ερμηνευτική θα ορίζαμε την προσπάθεια να ερμηνευθούν κάτω από ορισμένες αρχές οι γλωσσικές μορφές του παρελθόντος, να σχετισθούν με την γλώσσα του καιρού μας και ν' ανοίξουν τον δρόμο σε μια σωστή έκφραση του ευαγγελικού κηρύγματος στο παρόν και το μέλλον. Είναι φανερό ότι η παραπάνω περιγραφή της ερμηνευτικής την περιορίζει στα όρια της μεθόδου, ενώ για το περιεχόμενό της αφήνεται ο ερμηνευτής ελεύθερος να διαλέξει τα μέτρα που ταιριάζουν στην προσωπική του παράδοση.

Η παρούσα εισήγηση θα εξετάσει, λοιπόν, κάτω από το πρίσμα μιας τέτοιας ερμηνευτικής; θεωρήσεως ορισμένες απόψεις για την Παράδοση, που απαντούν στην Κ. Διαθήκη, προσπαθώντας να δει το θέμα όχι Ιστορικά ή δογματικά —υπερχρονικά, αλλά υπό το φως μιας διαλεκτικής, όπως αυτή που περιγράψαμε, διαλεκτικής που γεφυρώνει, το παρελθόν με το παρόν και διερευνά τις δυνατότητες για το μέλλον. Την ερμηνευτική αρχή σαν περιεχόμενο θα δούμε στα επόμενα. Για την ώρα περιοριζόμαστε σ' όσα ελέχθησαν για την μέθοδο.

Προλογικά θα ήταν σωστό να λεχθούν δύο φράσεις για τον περιορισμό της εισηγήσεως σε μερικές μονάχα πτυχές του θέματος. Αυτό έγινε για δύο λόγους· α) γιατί μια εισήγηση είναι χρονικά περιορισμένη και αποσκοπεί στο να προκαλέσει συζήτηση κι όχι να λύσει τα προβλήματα, και β) γιατί προϋποθέτονται σαν γνωστά σ' όλους ορισμένα πράγματα, ενώ άλλα είναι λεπτομέρειες ενδιαφέρουσες ίσως

για τους ειδικούς, αλλά και ικανές ν' αποκρύψουν μια γενική εποπτεία από τους μη ειδικούς.[...] Στην συνέχεια θα γίνει λόγος για την ερμηνευτική αρχή που καθίστα δυνατή την ερμηνευτική θεώρηση της Παραδόσεως και θ' ακολουθήσει η διαπραγμάτευση του χώρου της Παραδόσεως και των φορέων της.

Η ερμηνευτική αρχή της κ α ι ν ο δ ι α- θ η κ ι κ ή ς Παραδόσεως.

Η σκιαγράφηση των ιστορικών προϋποθέσεων δείχνει καθαρά ότι δεν πρέπει να περιοριστούμε στα φυσιολογικά δεδομένα, αν θέλουμε να κατανοήσουμε σωστά την στάση της Κ. Διαθήκης στο θέμα της Παραδόσεως. Κοντά σ' αυτά πρέπει να δούμε σύντομα την πράξη της Εκκλησίας στην αντιμετώπιση του θέματος.

Έδώ όμως δεν αρκεί η διαπίστωση ότι ο Ιησούς και οι Απόστολοι έκαναν αυτό ή εκείνο, γιατί έτσι απολήγουμε σε ιστορικές διακριβώσεις, σπουδαίες για τον ιστορικό αλλά όχι βασικές για τον θεολόγο, όσο παραμένουν μόνον ιστορία. Η ιστορία δεν είναι η σωτηρία, αλλά το πεδίο μέσα στο οποίο ενεργείται το μυστήριο της οικονομίας του Θεού εν Χριστώ. Κι αυτό θέτει την επιτακτική ανάγκη του καθορισμού της καθ' ύλην ερμηνευτικής αρχής, που θα εντάξει τα ιστορικά και φιλολογικά δεδομένα στο μυστήριο της σωτηρίας.

Η αρχή αυτή δίνεται από την ίδια την Κ. Δ. και είναι ο Αναστάς Κύριος Ιησούς. Όπως η Π. Δ, αρύεται το κύρος της από την αποκάλυψη του Θεού στο Σινά, έτσι η Κ. Διαθήκη στηρίζει το κύρος της στον Αναστάντα. Δεν είναι του παρόντος να αναλύσουμε τα κείμενα —πολυάριθμα και γνωστά άλλωστε— που θεμελιώνουν αυτή την θέση, γι' αυτό περιοριζόμαστε να δείξουμε τη σημασία της χριστολογικής αυτής ερμηνευτικής για τη σωστή κατανόηση της Παραδόσεως.

Η νίκη του Χριστού επί του θανάτου και οι εμφανίσεις Του στους μαθητές θεμελιώνουν και καθιστούν δυνατή την ύπαρξη και αυτογνωσία της Εκκλησίας μέσα στο χρόνο.

α) Ο Αναστάς είναι πάντοτε παρών, κάθε στιγμή, μέσα στην Εκκλησία, αποτελώντας την εγγύηση για την ζωή της και το κριτήριο για την Παράδοσή της. Έτσι η Παράδοση δεν μπορεί να αυθυποστατοποιηθεί και να τοποθετηθεί σ' ένα μακρινό παρελθόν, αλλ' αντίθετα παραμένει πάντοτε δείκτης προς τον Χριστό. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Εκκλησία ποτέ ο Λόγος δεν υποτάχθηκε στο γράμμα του Ευαγγελίου, γιατί παρά την τιμή που χαίρει το τελευταίο ποτέ δεν απολυτοποιήθηκε. Όπως δε λέγει και Ιωάννης ο Χρυσόστομος στον πρόλογο του υπομνήματός του στο κατά Ματθαίον, τα γραπτά ευαγγέλια είναι αποτέλεσμα της αμαρτωλότητας του ανθρώπου που τον εμποδίζει ν' ακούσει αμέσως τον Λόγο. Και αποτελεί η παρουσία του Αναστάντος την εγγύηση και την αφετηρία για την

σωστή κατανόηση του Ευαγγελίου και της Παραδόσεως και όχι αντιστρόφως (βλ. *Ιω. 5, 39* εξ.).

β) Ο Αναστάς Κύριος καθιστά δυνατή την κατανόηση του παρελθόντος υπό την έννοιαν ότι η Παράδοση, τα λόγια και οι πράξεις του Ιησού, αλλά και το καθόλου μυστήριο της του Θεού εν Χριστώ οικονομίας γίνονται κατανοητά μόνο κάτω από το φως της Αναστάσεως και υπό την καθοδήγηση του Παρακλήτου. (*Ας μην λησμονούμε ότι θεολογικώς Ανάσταση και Πεντηκοστή συμπίπτουν στον Ιωάννη!*). Τα ιστορικά δεδομένα εντάσσονται στο μυστήριο της οικονομίας του Θεού και αποκτούν όλο το νόημά τους με την παρουσία του Αναστάντος. Μετά την «δόξα» του Ιησού αναμιμνήσκονται οι μαθηταί τα έργα Του και κατανοούν τη σημασία τους. Έτσι λ.χ. μπορούμε να κατανοήσουμε κι εμείς σωστά τη στάση του Ιησού απέναντι στις παραδόσεις των πρεσβυτέρων, μόνον όταν θυμηθούμε ότι δεν είναι νομοδιδάσκαλος που αντλεί το κύρος του από την συμφωνία του με τον Νόμο ούτε προφήτης που να επικαλείται την παρουσία του λόγου του Θεού, αλλά ο Λόγος, όπως αποκαλύφθηκε πλήρως με την Ανάσταση. Οι αντιθέσεις της επί του Όρους ομιλίας «*Ηκούσατε ότι ερρέθη τοις αρχαίοις... Εγώ δε λέγω υμίν*» (*Μτθ. 5, 21. 22. 27 κλπ.*) αποκτούν κύρος και κατανοούνται σωστά μόνον υπό το φως της Αναστάσεως που απεκάλυψε για πρώτη φορά ποιός κρύβεται κάτω από το «εγώ», δηλ. Ιησούς ο Κύριος. Και γίνεται έτσι, νομίζουμε φανερό, ότι η κριτική του Ιησού στην Παράδοση και τον Νόμο δεν αποβλέπει σε μια προφητικού τύπου εμπνευμάτωση των νομικών διατάξεων ούτε σε μια ραβδινικού ή αποκαλυπτικού τύπου προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες ζωής, αλλά στην αποκατάσταση της σωστής σχέσεως με τον Θεό, έτσι όπως τον αποκαλύπτει ο ίδιος ως σαρκωθείς Λόγος. Μ' αυτόν τον τρόπο η παράδοση ξαναγίνεται έκφραση της ζωντανής σχέσεως του ανθρώπου προς το Θεό χωρίς καμιά απολυτοποίηση και αποστέωση, όπως γινόταν στον ιουδαϊσμό.

Αλλά και η Παλαιά Διαθήκη αποκτά τώρα καινούργιο νόημα, γιατί από την επίγεια δράση του Ιησού και κυρίως μετά την Ανάσταση «*Vetus Testamentum in Novo patet*» και μετά «*Novum Testamentum in Veteri tatet*» κατά τον προσφυή ορισμό του ιερού Αυγουστίνου. Η Π. Διαθήκη ερμηνεύεται από την Εκκλησία χριστολογικώς (και εκκλησιολογικώς φυσικά, αφού η Εκκλησία είναι το σώμα Χριστού) κι έτσι —μόνον έτσι— είναι η Γραφή της Εκκλησίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι και ο Νόμος ερμηνεύεται προφητικώς, με την έννοια ότι προτυπώνει την έλευση του Χριστού. Ανεξάρτητα δε από την διαφορετική εξηγητική (*τυπολογία, αλληγορία, αναλογία κλπ.*) που χρησιμοποίησε η Εκκλησία για να κατανοήσει την Π. Δ., δεν μπορούμε να παραβλέψουμε την χριστολογική ερμηνευτική της, που είναι και το θεμελιακό χαρακτηριστικό της, αν θέλουμε να μένουμε χριστιανοί. Γι' αυτό με δυσκολία θα μπορούσε να δει κανείς πως

δικαιώνονται θεολογικά οι τάσεις ορισμένων συγχρόνων προτεσταντών ερμηνευτών που, από υπερβολικό φόβο αντισημιτισμοί, προσπαθούν να κατανοήσουν την Π. Δ. καθ' αυτήν.

Για να ξαναγυρίσαμε όμως στη χριστολογική ερμηνευτική, είναι φανερό ότι μόνον το κριτήριο Χριστός Κύριος εγγυάται για την σωστή κατανόηση της Παραδόσεως ως κληρονομιάς που παρέλαβε η Εκκλησία από το παρελθόν και μόνον η διαπίστωση της εξουσίας και παρουσίας του Κυρίου στην ιστορία του περιουσίτου λαού, παλαιού και νέου, αποτελεί την αφετηρία κάθε ομολογίας ιστορίας της σωτηρίας (*Heilsgeschichte*). Η συνέχεια τής ιστορίας αυτής δεν βρίσκεται στην ιστορική κατά κόσμον συνέχεια, αλλά στην παρουσία του Χριστού. Όπου βρίσκεται ο Χριστός βρίσκονται η Εκκλησία και η σωτηρία κι όχι όπου βιολογικά—ιστορικά συνεχίζεται η ιστορία ενός λαού. Η εκλογή του νέου Ισραήλ είναι αρκετά ισχυρή επιβεβαίωση της θέσεως αυτής, γιατί δείχνει πως η συνέχεια βρίσκεται στο Θεό κι όχι στον άνθρωπο.

Έτσι φάνηκε, νομίζουμε, αρκετά καθαρά ότι η Παράδοση δεν μπορεί να περιοριστεί σε μια φαινομενολογική εξακρίβωση ούτε να αρκασθεί στην πολιά αρχαιότητα ορισμένων κειμένων ή θρύλων, αλλά για νάναι ορθή και γνήσια πρέπει να έχει το σωστό περιεχόμενο, να μαρτυρά για τα όσα «εθαυμάστωσεν» ο Πατήρ δι' Υιού εν Πνεύματι αγίω «πάλαι τε και επ' έσχατων». Αλλιώς κινδυνεύουμε να μεταβάλουμε την πίστη στον ζωοδότη και δημιουργό Θεό σε πίστη σε ανθρώπινους τύπους και γλωσσικές μορφές, που όσο πιο σεβάσμιες είναι τόσο πιο εκλεπτυσμένη —και γι' αυτό το λόγο και πιο δυσδιάκριτη άρα και επικίνδυνη— μορφή ειδωλολατρίας αποτελούν.

γ) Η παρουσία του Αναστάντος, τέλος, ανοίγει τις προοπτικές για το μέλλον ως συνέχειας της ζωής των πιστών και ολοκληρώσεως της καινής κτίσεως, που άρχισε με την ενσάρκωση του Λόγου. Κι αυτό γίνεται όχι με την έννοια των οραμάτων των αποκαλυπτικών, που την αφετηρία τους έχουν σε γεγονότα του παρελθόντος και προσπαθούν να βρουν μια διέξοδο στην απελπιστική κατάσταση του παρόντος, αλλά σε μια καινούργια προοπτική. Η πίστη στον Παντοκράτορα Κύριο και η εμπειρία από την νέα δημιουργία που μας αποκαλύφθηκε με την Ανάσταση, όλ' αυτά στηρίζουν την χριστιανική ενατένιση του μέλλοντος. Το εχέγγυο για το μέλλον είναι η Παντοκρατορία του Κυρίου, περιορισμένη στους δικούς Του για την ώρα, αλλά και απλωμένη κιόλας «δυνάμει» σ' ολόκληρη την κτίση, που η ζύμη της Αναστάσεως την μεταβάλλει στο νέο κόσμο.

Η μελλοντική αυτή διάσταση με το εσχατολογικό της περιεχόμενο μακριά από κάθε ενθουσιαστική τάση, που περιορίζει τον Χριστιανισμό στα πλαίσια μιας ανθρωπολογικής ηθικής, αλλά και από κάθε έντονη απολυταρχία (όπως στις αιρέσεις)

, που την αποκόπτει από το παρόν, δίνει στην Παράδοση την ορθή κατευθυντήρια γραμμή, την αφήνει πάντα ανοικτή προς το μέλλον, την συνδέει με το παρόν και συγχρόνως την δένει με τις ιστορικές της ρίζες, αφού ο Παντοκράτωρ είναι ο Κύριος Ιησούς Χριστός. Κι ακόμη κάτι πιο σπουδαίο· διατηρεί την πιστότητα στην σωστή ερμηνεία και βίωση της πρώτης εντολής του Δεκάλογου, αφήνοντας την κυριαρχία και την εξουσία πάνω στην πορεία των ανθρωπίνων πραγμάτων στον Κύριο, τον Τριαδικό Θεό που δημιουργεί τον καινούργιο κόσμο.

Ο χώρος της Παραδόσεως.

Είναι φανερό, νομίζουμε, μετά απ' όσα ελέχθησαν, ότι ο χώρος που εμφανίζεται, μένει και συνεχίζεται η Παράδοση σαν συνεχής μεταβίβαση της πίστεως και της λατρείας και του ήθους, δεν μπορεί νάβγει άλλος από τον χώρο ζωής όπου ο Αναστάς εμφανίζεται ως Κύριος, μ' άλλα λόγια δεν μπορεί να γίνει λόγος για Παράδοση άλλου παρά στην Εκκλησία. Μέσα στην Εκκλησία εμφανίζεται, και δρα, αποκρυσταλλώνεται αλλά και συνεχώς αναπτύσσεται η Παράδοση. Αυτό αποτελεί βασική αλήθεια που εξάγεται όχι μόνον από τα χωρία που αναφέραμε στην αρχή, αλλά και από την ίδια την γένεση της Κ. Διαθήκης σαν συλλογής καταγραφούσης Παραδόσεως, Κι αυτό είναι πολύ φυσικό αφού η Εκκλησία είναι το σώμα του Αναστάντος Χριστού και η φωνή του Παρακλήτου που μαρτυρεί συνεχώς για το μυστήριο της θείας οικονομίας.

Ας δούμε όμως από κοντά ένα - δυο χαρακτηριστικά κείμενα. Στο ίδιο κεφ. της Α' Κορ. ο Παύλος παραθέτει το αρχαιότερο χριστιανικό σύμβολο της πίστεως (στίχοι 3 - 5) . Είναι περίληψη της χριστιανικής πίστεως, που παρέλαβε ο Απόστολος στην Αντιόχεια πιθανώς και μεταλαμπάδευσε στη Κόρινθο. Εισάγοντας το κείμενο αυτό τονίζει ότι πρόκειται για το Ευαγγέλιο της σωτηρίας, για τη μοναδική πίστη που μπορεί να σώσει τον άνθρωπο. Ασφαλώς δε μόνον εντός της Εκκλησίας που ακούγεται το χαροποιό αυτό μήνυμα είναι δυνατή και η πίστη και η ελπίδα της σωτηρίας. Αλλά και το ίδιο το σύμβολο δείχνει ότι είναι Εκκλησιολογικά προσανατολισμένο. Η διπλή ρήση «κατά τας γραφάς», σύντομη και ευσύνοπτη, οδηγεί στην ίδια ερμηνευτική αρχή, όπως την δείξαμε παραπάνω. Δεν πρόκειται για το γράμμα της Π.Δ. που αποδεικνύει τον σωτηριώδη θάνατο και την λαμπροφόρο και ζωοδότρια Ανάσταση του Χριστού, αλλά για την εφαρμογή της χριστολογικής ερμηνευτικής στην Π.Δ., που θάλεγε κανείς ότι βαπτίζει την αγία Γραφή του παλαιού Ισραήλ εις το όνομα του Χριστού, την κάνει Γραφή και του νέου Ισραήλ και της δίνει για πρώτη φορά το πραγματικό της νόημα. Ποιά είναι η απόδειξη για την ορθότητα της χριστιανικής ερμηνείας; Η παρουσία του Αναστάντος, η φωνή του Παρακλήτου, η κοινωνία με τον Πατέρα —όλα καθαρά εκκλησιολογικά γνωρίσματα,

Ας πάρουμε ένα δεύτερο κείμενο, το Α' Κορ. 11, 23 κ.εξ., όπου ο Παύλος υπενθυμίζει την Παράδοση του μυστηρίου της θείας Ευχαριστίας, το οποίο παρέλαβε, όπως λέγει, «από του Κυρίου». Κι εδώ είναι φανερό ότι ο Απόστολος έχει συνείδηση του εκκλησιολογικού υποβάθρου στο οποίο πρέπει να τοποθετηθεί το μυστήριο. «Από του Κυρίου» δεν σημαίνει πως ο Παύλος παρέλαβε δι' αποκαλύψεως το μυστήριο, αλλ' ότι το μυστήριο είναι μυστήριο για τον χώρο που επενεργεί ο Κύριος ως Κύριος, δηλ. απευθύνεται προς την Εκκλησία, γι' αυτό και θυμίζει την οργανική του τοποθέτηση μέσα σ' αυτή με το ν' αναφέρει την προέλευσή του. «Από του Κυρίου» σημαίνει ότι το μυστήριο είναι το μυστήριο της Εκκλησίας ως σώματος Χριστού και συνεπώς μόνο μέσα στην Εκκλησία έχει την σωστή θέση. Σημαίνει ακόμη ότι η οργανική θέση της Παραδόσεως είναι η λατρευτική σύναξη της Εκκλησίας. Παράδοση δεν είναι η συνέχεια της διδασκαλίας καθ' εαυτή, αλλ' η μεταλαμπάδωσή της στον λειτουργικό χώρο, στους πνεύμονες που διατηρούν σε ζωή το σώμα της Εκκλησίας. Και εδώ η Παράδοση δεν περιορίζεται σε λόγους, αλλά περιλαμβάνει και τις «δυνάμεις» που συνοδεύουν πάντοτε τη διδασκαλία, θα ήταν άλλωστε αντίθετη προς το όλο πνεύμα της Κ.Δ. ο περιορισμός της Παραδόσεως σε λογικές προτάσεις, όταν το ίδιο το μυστήριο της εν Χριστώ θείας οικονομίας αρχίζει με την τόσο παράδοξη για τη λογική μας διαβεβαίωση, ότι ο Λόγος έγινε σάρκα.

Μετά τη ζωή της Εκκλησίας, λοιπόν, παρουσιάζεται και «ενεργείται» η Παράδοση. Και οι ανάγκες της ζωής της Εκκλησίας συντελούν στη διαμόρφωση, τυποποίηση, συλλογή σε ενότητες και καταγραφή σε βιβλία ορισμένων αποσπασμάτων της. Οι ύμνοι, τα σύμβολα, τα testimonia, οι συλλογές παραινετικών λογίων, οι πρώτοι κανόνες, όλ' αυτά που διαπίστωσε η νεότερη έρευνα την ύπαρξή τους στο σύνολο της Κ.Δ., δημιουργήθηκαν για να εξυπηρετήσουν πρακτικές ανάγκες της εκκλησιαστικής ζωής. Η «κανονικότης» τους δε δεν είναι προϊόν αποφάσεων συνόδων, αλλά αυτή η ίδια η αιτία της διασώσεώς των, της γενέσεως των θάλεγε κανείς. Γιατί γεννήθηκαν και εκκυκλοφόρησαν μέσα στην Εκκλησία, διαβάσθηκαν στις λατρευτικές συνάξεις και εξέφρασαν το πνεύμα της Εκκλησίας πολύ φυσικά, αφού ήταν σαρξ εκ της σαρκός της και πνεύμα από το πνεύμα της —σωστότερα ήταν η φωνή του Παναγίου Πνεύματος που κατευθύνει την Εκκλησία.

Οι φορείς της Παραδόσεως.

Η εμφάνιση ενθουσιαστικών τάσεων σ' ορισμένες και αιρέσεων, ιουδαϊζούσης ή γνωστικής αποκλίσεως, σ' άλλες Εκκλησίες έθεσε πρόβλημα φορέων και εγγυητών της Παραδόσεως στην αποστολική κιόλας εποχή. Οι γνωστικίζοντες και οι έχοντες ενθουσιαστικές τάσεις επικαλούντο την παρουσία του Πνεύματος για την απομάκρυνση της Παραδόσεως από την ιστορία και την μετατροπή του Χριστιανισμού σε υπερβολική μεταφυσική θεωρία. Οι ιουδαίζοντες από την άλλη πλευρά ξέφευγαν από την χριστολογική ερμηνευτική αρχή, έπαιρναν σαν σύμβολο τον Ιησού κατά σάρκα και έκαναν τον Χριστιανισμό ιουδαϊκή αίρεση, διατεινόμενοι ότι μένουν πιστοί στην Αγία Γραφή —την Π. Διαθήκη. Και οι δύο παρεκκλίσεις είχαν την αφετηρία τους σε μια χριστολογική πλάνη που οδηγούσε και σε σφαλερή ερμηνεία της Παραδόσεως. Για τους ιουδαίζοντες ο Ιησούς δεν ήταν ο Αναστάς Κύριος που ξαναδημιουργεί συνεχώς την κτίση, αλλά ένας αναμορφωτής του Ιουδαϊσμού. Για τους γνωστικίζοντες είχε γίνει ένα υπερφυσικό ον χωρίς την αλήθεια της ενσαρκώσεως. Έτσι όμως η Παράδοση γινόταν κενός λόγος, και η Εκκλησία έχανε τον θεανδρικό χαρακτήρα της.

Στο σημείο αυτό η αποστολική Εκκλησία συνέδεσε την γνησιότητα της Παραδόσεως μέ τους πρώτους φορείς της, τους Αποστόλους, μαθητές του Ιησού και απεσταλμένους του Άναστάντος. Οι Απόστολοι είναι οι φορείς της Παραδόσεως, γιατί έχουν εξουσιοδοτηθεί από τον Παντοκράτορα Κύριο, από τον Αναστάντα, να διακηρύξουν την ζωντανή παρουσία Του, να ερμηνεύσουν την επίγεια δράση Του, να διατρανώσουν την βασιλεία Του, που άρχισε με την Ανάσταση, αλλά θα ολοκληρωθεί στο μέλλον. Έτσι οι Απόστολοι παίρνουν την ιδιαίτερη εκείνη θέση στο σώμα της Εκκλησίας που θα παραμείνει χαρακτηριστική για τον Χριστιανισμό. Η Εκκλησία δεν θα υποκαταστήσει ποτέ την πίστη στον

Κύριο με την πίστη στην πίστη των μαθητών για τον Κύριο, όπως διατείνονται ορισμένοι σύγχρονοι προτεστάντες, αλλά θα βρει στην μαρτυρία των Αποστόλων και στην πίστη τους την μόνη αυθεντική έκφραση της πίστεως της. Δεν πιστεύομε στην πίστη των Αποστόλων, αλλά μαζί με τους Αποστόλους και όπως εκείνοι στον Κύριο Ιησού τον εγερθέντα εκ νεκρών, έχοντας κοινωνία με τον Πατέρα και ενδυναμούμενοι από τον Παράκλητο.

Είναι δε αρκετά γνωστά σε όλους τόσον η κεντρική θέση των Δώδεκα, όσο και οι αγώνες του Παύλου για την υπεράσπιση του αποστολικού αξιώματος, ώστε να περιττεύει κάθε παράθεση χωρίων. Ολόκληρο το Κ.Δ.-κό κήρυγμα στηρίζεται στην αποστολική Παράδοση, γιατί αυτή απετέλεσε την αυθεντική έκφραση της πίστεως της Εκκλησίας. Γι' αυτό και η Εκκλησία είναι κτισμένη πάνω στον θεμέλιο των Αποστόλων, πράγμα που σημαίνει πως παραμένει Εκκλησία μόνον όταν συνεχίζει να στηρίζεται στο αποστολικό κήρυγμα. Οι Απόστολοι ανήκουν στο εφ' άπαξ του μυστηρίου της του Θεού εν Χριστώ οικονομίας, γιατί εξελέγησαν από τον Θεό να εκφράσουν και να διακηρύξουν το μυστήριο αυτό. Αυτή είναι η μοναδικότητά τους. Μοναδικότητα όμως μέσα στην Εκκλησία, στο πλαίσιο των χαρισμάτων του Παρακλήτου που συγκροτούν το σώμα της Εκκλησίας. Κι όπως είναι αδιανόητο να γίνεται λόγος για την Εκκλησία χωρίς να εξυπακούεται και η αποστολικότητα, ίδιο παράλογο θα ήταν και το αντίστροφο. Η μοναδικότητα των Αποστόλων έγκειται στο γεγονός, ότι η διδασκαλία τους είναι η Π α ρ ά δ ο σ η. Η εκκλησιαστικότητά τους, που συνδέεται κι αυτή με το αξίωμα τους, έγκειται στο ειδικό χάρισμα του Ποιμένου που είχαν αυτό που κληροδότησαν στους διαδόχους τους, και επισκόπους. Το τελευταίο αυτό σημείο όμως, όσο κι αν συνδέεται με την Κ.Δ. κι όσο κι αν αποτελεί την αφετηρία για κάθε ορθόδοξη θεώρηση της Παραδόσεως, δεν ανήκει πια στο χώρο της Κ. Διαθήκης, αλλά της εκκλησιαστικής ιστορίας.

πηγή: Βασ. Π. Στογιάννου, «Παράδοσις και Ανανέωσις», εκδ. Ι. Μ. Πεντέλης, σ. 83-97- αποσπάσματα

<http://bit.ly/18d3JAg>